

ДИСКУСІЇ

УДК: 657:061.1

МОДЕРНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ: ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПЕРІОДУ ©

Т.Г. КИТАЙЧУК,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування в
галузях економіки,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті досліджено проблеми впровадження системи бухгалтерського обліку в державному секторі з 1 січня 2017 року. Досліджено результати реалізації Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі України на 2007-2015 роки. Здійснено аналіз інновацій в законодавстві, спрямованих на приведення бухгалтерського обліку в державному секторі до міжнародних стандартів. Розглянуто структуру Плану рахунків, який введено в дію 1 січня 2017 року, та особливості його застосування. Здійснено критичний аналіз положень Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Проаналізовано переваги, недоліки і труднощі модернізації та адаптації системи бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі до вимог міжнародних стандартів. Рекомендовано підходи, які доцільно застосувати в обліковій практиці вітчизняних суб'єктів державного сектору, для оптимізації облікової політики бюджетних установ.

Ключові слова: бухгалтерський облік, національні стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі, державний сектор, план рахунків, аналітичні рахунки, облікова політика.

Табл. 2. Літ. 13.

Постановка проблеми. Найбільш дієвим фактором підвищення ефективності діяльності будь-якого підприємства, незалежно від виду діяльності та форми власності, є раціонально організований бухгалтерський облік.

Інтеграція України в сучасну міжнародну економічну систему відкрила перед національною економікою нові можливості розвитку відносин із зарубіжними партнерами та одночасно викликала необхідність реформування існуючої системи бухгалтерського обліку в державному секторі.

Прийняттям Постанови Кабінету Міністрів України № 34 від 16.01.07 “Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі України на 2007-2015 роки” [1] (далі – Стратегія) було фактично розпочато активне реформування бюджетного обліку в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемним питанням модернізації обліку в державному секторі свої наукові праці присвятили такі дослідники, як: О. Дорошенко [2], Т. Кладницька [3], Л. Ловінська [4], В. Метелиця [5], А. Фаріон [6], Н. Хорунжак [7], Э. Шара [8], В. Янчук [9],

Г. Янчук [10] та багато інших. Однак в умовах постійних змін бюджетного законодавства та необхідності приведення обліку в державному секторі до міжнародних стандартів виникає багато невирішених проблем, які ставлять нові завдання для наукових досліджень у даній сфері.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз переваг, недоліків і труднощів модернізації та адаптації системи бухгалтерського обліку та звітності в державному секторі до вимог міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Співробітництво України з міжнародними організаціями, фінансовими установами, діяльність на валютних фондових та інвестиційних ринках потребують відкритості та прозорості інформації з економічних питань, зокрема, з питань бухгалтерського обліку, відповідності міжнародним стандартам [1].

Сьогоднішній етап реформування інституту бухгалтерського обліку відбувається системно і охоплює всі його сфери, що забезпечує вирішення проблем, які виникли між бухгалтерським обліком в бюджетному секторі і в підприємницькій діяльності.

Для модернізації системи обліку в державному секторі є необхідним формування єдиної законодавчо-нормативної бази, адаптованої до міжнародних вимог та норм, удосконалення методології складання звітності та запровадження інформаційних технологій [10].

Отже, пріоритетним напрямком розвитку бухгалтерського обліку є його модернізація в державному секторі і перехід на методологічні засади, сформовані на основі міжнародних стандартів.

Підсумком реалізації Стратегії має бути забезпечення створення дієвої інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління державними фінансами що позитивно вплине на економічний та соціальний розвиток України.

Початок 2017 року виявився дуже непростим для бюджетних установ України. Наразі набрала обертів модернізація бухгалтерського обліку, запланована Стратегією. Декілька років поспіль відтерміновували введення нових правил обліку для бюджетних установ. Перші 9 національних стандартів запрацювали з 1 січня 2015 року, а з 1 січня 2017 року вводиться й решта. Окрім того, уже оприлюднений на офіційному сайті Міністерства фінансів України проект іще одного національного стандарту бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – НП(С)БОДС)126 “Біологічні активи”.

На 2017 рік Міністерство фінансів України (далі – МФУ) запланувало зробити чимало кроків у цьому напрямку. З 1 січня 2017 року бюджетні установи мають керуватися новими нормативно-правовими актами, які вводять нові підходи до відображення інформації на рахунках бухгалтерського обліку. Зокрема, набирає чинності:

- План рахунків бухгалтерського обліку у державному секторі, затверджений наказом МФУ від 31.12.2013 р. № 1203 (далі – План рахунків) [11].

- Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджені наказом МФУ від 29.12.2015 р. № 1219 [12].

Із 1 січня 2017 року змінилися форми, принципи підготовки та подання фінансової звітності бюджетними установами. Адже саме з цієї дати почали діяти низка нових стандартів бухгалтерського обліку, які регулюватимуть нові правила складання фінансової звітності. Перелік цих національних стандартів представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

НП(С)БОДС, які запроваджуються з 1 січня 2017 року

НП(С)БОДС		Нормативно-правовий акт, яким затверджено НП(С)БОДС
Номер НП(С)БОДС	Назва	
101	Подання фінансової звітності	наказ МФУ від 28.12.2009 р. № 1541
102	Консолідована фінансова звітність	наказ МФУ від 24.12.2010 р. № 1629
103	Фінансова звітність за сегментами	
105	Фінансова звітність в умовах гіперінфляції	наказ МФУ від 25.01.2012 р. № 52
124	Доходи	наказ МФУ від 24.12.2010 р. № 1629
126	Оренда	
129	Інвестиційна нерухомість	
130	Вплив валютних курсів (р. III)	наказ МФУ від 11.08.2011 р. № 1022
131	Будівельні контракти	наказ МФУ від 29.12.2011 р. № 1798
134	Фінансові інструменти	наказ МФУ від 18.05.2012 р. № 568
135	Витрати	

Джерело: власна розробка

Слід зазначити, що План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі три роки чекав свого часу. Із 1 січня 2017 року він діє лише для бюджетних установ і державних цільових фондів, а для Казначейства його введення відстрочили ще на рік. Для допомоги розпорядникам бюджетних коштів МФУ підготувало Методичні рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку та перенесення залишків, які затвердило наказом від 21.12.2016 р. № 1127. Також МФУ у листі від 30.12.2016 р. № 31-11420-06-5/37851 надало Рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат з кодами бюджетної класифікації.

Також Міністерство фінансів планує підготувати методичні рекомендації щодо визнання доходів і витрат, але поки що навіть проекти цих документів не оприлюднені. Бухгалтерам бюджетних установ сьогодні доводиться розбиратися з усіма нововведеннями в бухгалтерському обліку. Це реалізовувати дуже складно, адже нововведення кардинальні, а Методичні рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку та перенесення залишків це, скоріше, технічний документ, який ніяких вказівок щодо порядку застосування Плану рахунків не надає. Розглянемо детальніше, як побудований План рахунків.

Структура нового Плану рахунків суттєво відрізняється від старого і має ряд принципових відмінностей.

План рахунків включає:

- розділ I “Балансові рахунки” (це класи з 1-го по 8-й);
- розділ II “Позабалансові рахунки” (класи 9 і 0).

Але класи рахунків істотно відрізняються від попередніх (табл. 2).

Таблиця 2

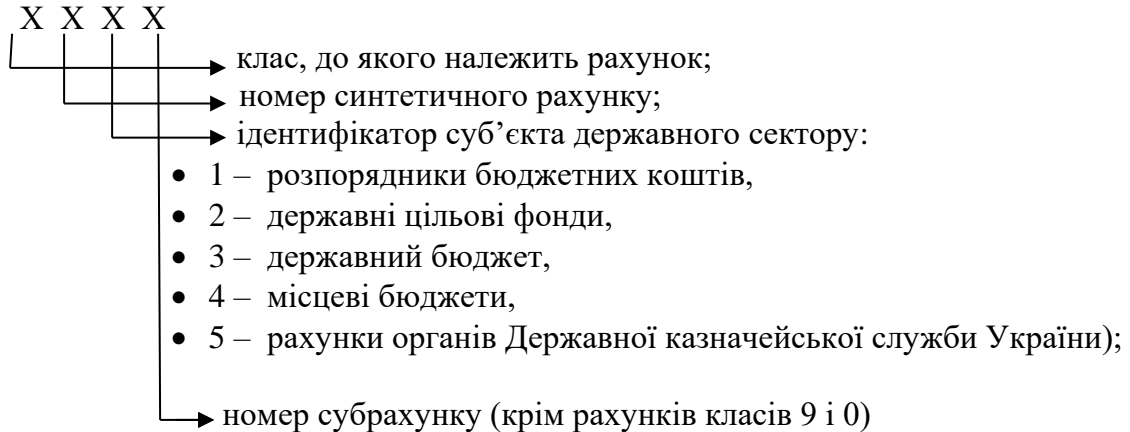
Структура Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі

Клас рахунків		Призначення
№	Назва	
<i>Розділ I "Балансові рахунки"</i>		
1	Нефінансові активи	Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, запасів, біологічних активів, капітальних інвестицій, зносу (амортизації) необоротних активів тощо.
2	Фінансові активи	Рахунки призначені для узагальнення інформації про наявність і рух фінансових активів, зокрема коштів у касі, на рахунках в установах банків або в органах Державної казначейської служби України, у розрахунках з дебіторами, фінансові інвестиції, векселі одержані та інші фінансові активи.
3	Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів	Рахунки призначені для узагальнення інформації органами Казначейства про всі надходження до державного та місцевих бюджетів, у тому числі коштів бюджету, які підлягають розподілу, а також коштів, що виділені відповідно до бюджетних призначень розпорядникам та одержувачам бюджетних коштів, тощо.
4	Розрахунки	Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про розрахунки за фінансовими інвестиціями та фінансовими активами, за операціями з відображення зобов'язань за фінансовими операціями державного бюджету (місцевих бюджетів), розрахунки за коштами, які підлягають розподілу тощо.
5	Капітал та фінансовий результат	Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про стан і рух коштів внесеного капіталу, капіталу у підприємствах, капіталу у дооцінках, резервного капіталу, цільового фінансування, а також фінансового результату.
6	Зобов'язання	Рахунки цього класу призначені для обліку даних та узагальнення інформації про довгострокові та поточні зобов'язання суб'єкта державного сектору.
7	Доходи	Рахунки цього класу призначені для відображення інформації про доходи за обмінними та необмінними операціями
8	Витрати	Рахунки цього класу призначені для відображення інформації про витрати за обмінними та необмінними операціями.
<i>Розділ II "Позабалансові рахунки"</i>		
9	Позабалансові та управлінські рахунки бюджетів та державних цільових фондів	На рахунках цього класу органи Казначейства ведуть облік та узагальнення інформації про пропозиції та відкриті асигнування, ліміти органів Казначейства для здійснення платежів за витратами, показники розпису державного та місцевих бюджетів, бюджетні зобов'язання розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, а також нараховані доходи, резерви, витрати, зобов'язання і вимоги за кредитуванням, всіма видами гарантій та цінних паперів тощо.
0	Позабалансові рахунки розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів	На позабалансових рахунках цього класу обліковуються матеріальні цінності, інші активи та зобов'язання, що належать розпорядникам бюджетних коштів (державним цільовим фондам) або перебувають у їх тимчасовому розпорядженні. Бухгалтерський облік ведеться за простою системою, за якою записи проводяться тільки на одному позабалансовому рахунку із зазначенням змісту і кількісно-вартісних показників операції.

Узагальнено на основі [11,12]

Особливістю нового Плану рахунків є те, що вперше введено 4-значні коди рахунків замість 3-значних.

Значення кожної із цифр рахунку зобразимо схематично:

Для чого необхідні такі суттєві зміни? Все для того, щоб:

- уніфікувати фінансову інформацію про окремих розпорядників бюджетних коштів та бюджети різних рівнів як єдиний фінансовий організм України;
- ведення двох класів позабалансових рахунків зумовлено тим, що один клас позабалансових рахунків відображає операції, що здійснюються Державною казначейською службою України, а інший – операції, що здійснюються розпорядниками бюджетних коштів.

Як видно із структури балансового рахунка, вирішальною для визначення користувача цими рахунками є третя позиція номера рахунка. Якщо це “1”, то саме цими рахунками мають користуватися бюджетні установи – розпорядники коштів державного та місцевих бюджетів.

У 2017 році актуальні тільки дві цифри ідентифікатора. Це:

- 1 – розпорядник бюджетних коштів;
- 2 – державний цільовий фонд.

Рахунки класів 3 “Кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів”, 4 “Розрахунки” та позабалансові рахунки класу 9 “Позабалансові та управлінські рахунки бюджетів та державних цільових фондів” у 2017 році не застосовуються.

Особливістю цього переходу на новий План рахунків є те, що не усі старі рахунки повністю відповідають новим. Так деякі рахунки укрупнюються шляхом об'єднання декількох старих рахунків в один новий (наприклад, новий субрахунок 1017 “Тварини та багаторічні насадження” утворюється шляхом об'єднання частини залишків по старих субрахунках 107 “Робочі і продуктивні тварини” і 108 “Багаторічні насадження”; новий субрахунок 1118 “Інші необоротні матеріальні активи” утворюється шляхом об'єднання частини залишків по старих субрахунках 114 “Білизна, постільні речі, одяг та взуття”, 115 “Тимчасові нетитульні споруди”, 118 “Матеріали тривалого використання для наукових цілей” тощо). А є зворотна ситуація, коли старий субрахунок ділиться на декілька нових субрахунків (наприклад, залишки по рахунку 234 “Господарські матеріали і канцелярське приладдя” розподіляються на нові субрахунки 1512 “Медикаменти і перев'язувальні матеріали”, 1513 “Будівельні матеріали”, 1812 “Малоцінні і швидкозношувані предмети” тощо).

Кожна бюджетна установа для ведення бухгалтерського обліку із 1 січня 2017 року має використовувати власний Робочий план рахунків.

Пункт 2 Плану рахунків дозволяє суб'єктам державного сектору вводити аналітичні рахунки до субрахунків цього Плану рахунків. Вважаємо, що це є життєво необхідним, адже новий План рахунків не має окремих синтетичних рахунків для обліку операцій з коштами загального та спеціального фонду. Тож, аби забезпечити складання фінансової та бюджетної звітності у розрізі цих фондів і кодів класифікації бюджету, установи повинні вводити до субрахунків окремі аналітичні рахунки.

Зауважимо, що структура аналітичних рахунків обліку має забезпечити: деталізацію інформації про кошти, грошові документи, розрахунки, інші доходи та витрати, доходи та витрати від обмінних та необмінних операцій, майбутніх періодів (у т. ч. в іноземній валюті), витрати на амортизацію та матеріальні цінності за загальним і спеціальним фондами й кодами програмної та економічної класифікації видатків бюджетів і кредитування бюджетів; деталізацію інформації за коштами спеціального фонду (групами, підгрупами) та звітними сегментами; складання фінансової та бюджетної звітності відповідно до законодавства.

Аналітичні ознаки для деталізації об'єктів обліку відображають через кодування аналітичного рахунку. Правила кодування визначаються установою самостійно у Порядку відкриття аналітичних рахунків.

Наведемо на прикладі відкриття аналітичних рахунків для обліку доходів. Допустимо, що потрібно відкрити аналітичний рахунок для обліку благодійних коштів, які отримав Краєзнавчий музей. Цей музей утримується коштом районного бюджету. Насамперед зазначимо, що такі кошти є надходженнями підгрупи 1 другої групи власних надходжень бюджетних установ. Тож такі надходження музей має обліковувати на субрахунку 7511 “Доходи за необмінними операціями”. Аналітичний рахунок матиме такий вигляд: 75110221210000 “Доходи за необмінними операціями (Трансферти)”, де: 7511 – перші чотири знаки відповідають цифрам коду субрахунку; 75110 – п'ятий знак тимчасово позначаємо “0”; 751102 – шостий знак ідентифікує спеціальний фонд “2”; 7511022 – сьомий знак “2” ідентифікує другу групу власних надходжень спеціального фонду; 75110221 – восьмий знак “1” ідентифікує 1 підгрупу другої групи власних надходжень; 751102212 – дев'ятий знак “2” ідентифікує переміщення доходів спеціального фонду в межах одного розпорядника бюджетних коштів вищого рівня (однієї економічної групи); 751102 – 7511022121 – десятий знак “1” ідентифікує кошти районного бюджету; 75110221210000 – 11-14 знаки “0000” ідентифікують витрати установи за кодами економічної класифікації видатків бюджету, затверджених наказом МФУ “Про бюджетну класифікацію” від 14 січня 2011 року №11, за яким ці видатки проводять та оплачують.

Введення такої аналітики потрібне для більш точного відображення господарських операцій з урахуванням особливостей бюджетного законодавства і правильного розкриття інформації надалі при складанні фінансової і бюджетної звітності.

Після ґрунтовного вивчення нормативних документів бухгалтер має визначити перелік тих субрахунків бухгалтерського обліку, які потрібні бюджетній установі для відображення здійснюваних господарських операцій. Проаналізувати рахунки можна комісійно або самостійно головному бухгалтеру.

Перелік субрахунків у вигляді робочого плану субрахунків необхідно затвердити наказом (чи розпорядженням) про організацію бухгалтерського обліку. При цьому щоб уникнути плутанини в облікових даних при консолідації в зведеній фінансовій і бюджетній звітності розпорядника вищого рівня, такий розпорядник повинен визначити єдині вимоги. Тобто, в ідеалі розпорядник бюджетних коштів вищого рівня для своїх нижчих може видати єдиний розпорядчий документ про застосування робочого плану рахунків.

Отже, критичний аналіз положень Плану рахунків свідчить про наступні його особливості.

По-перше, План рахунків застосовуватимуть усі суб'єкти державного сектору. Це має забезпечити прозорість облікових процесів, складання фінансової звітності та отримання об'єктивної інформації про фінансові операції, які здійснюються в державному секторі, будь-яким користувачем.

По-друге, синтетичні рахунки Плану рахунків не розмежовуються за коштами загального та спеціального фондів бюджету. Тобто, операції з коштами загального та спеціального фондів бюджету в обліку установи будуть акумулюватися на одному синтетичному рахунку.

По-третє, План рахунків гармонізовано з економічною класифікацією видатків на рівні синтетичних рахунків. Це означає, що в обліку суб'єкта державного сектору на рівні синтетичних рахунків можна буде відслідкувати видатки за економічним змістом.

Як відомо, із 2015 року бюджетні установи самостійно обирають і фіксують в Положенні про облікову політику принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку.

Облікова політика може змінюватися тільки у разі, якщо: змінюються вимоги положення (статуту), змінюються вимоги органу, який затверджує національні положення бухгалтерського обліку; зміни забезпечать достовірне відображення подій або господарських операцій у фінансовій звітності.

Бюджетна установа наразі сама обирає методи оцінки, обліку, процедури, які застосовуватиме в бухгалтерському обліку, якщо нормативні акти передбачають більше ніж один їх варіант. Далі вона фіксує обрані методи і процедури у власному розпорядчому документі – Положенні про облікову політику і постійно (із року в рік) застосовує ухвалену облікову політику. Але із початку 2017 року Міністерство фінансів як орган, який затверджує стандарти бухгалтерського обліку, змінило вимоги із запровадженням НП(С)БОДС, тому у бюджетних установах виникла потреба внести зміни до власної облікової політики.

З огляду на запровадження з 2017 року чергових десяти НП(С)БОДС змінюється порядок складання фінансової звітності та встановлюються нові принципи ведення бухгалтерського обліку, підходи до визнання і вимірювання господарських операцій та подій, пов'язаних з доходами, витратами, інвестиційною нерухомістю, орендою, фінансовими інструментами, будівельними контрактами.

Саме тому бухгалтерським службам бюджетних установ необхідно:

- внести зміни до своєї облікової політики, оформивши ці зміни наказом про внесення змін до Положення про облікову політику. Зміни до Положення про облікову політику необхідно узгодити застосування десяти НП(С)БОДС в установі з її установчими документами;

- привести у відповідність з цим Положенням Порядок організації бухгалтерського обліку та посадові інструкції працівників.

Також, на нашу думку, в Положення про облікову політику бюджетної установи можна додати наступний пункт: “Для деталізації інформації в аналітичному обліку про кошти, грошові документи, розрахунки (у т. ч., що виникають за внутрішньовідомчою передачею активів, придбаних коштом загального чи спеціального фонду), доходи та витрати, доходи та витрати майбутніх періодів, витрати на оплату праці, амортизацію та матеріальні цінності, а також з метою забезпечення складання фінансової та бюджетної звітності згідно з вимогами законодавства аналітичні рахунки до субрахунків Робочого плану рахунків відкриваються у розрізі кодів бюджетної класифікації та видів коштів (окремо за загальним та спеціальним фондами й видами коштів спеціального фонду) відповідно до Порядку відкриття аналітичних рахунків, що наводиться в додатку до Положення”.

Структуру аналітичних рахунків до субрахунків Робочого плану рахунків бухгалтерського обліку, а також правила їх кодування установа затверджує у Порядку відкриття аналітичних рахунків. І Порядок відкриття аналітичних рахунків, і Робочий план рахунків є елементами облікової політики установи, тому вони мають бути оформлені у вигляді додатків до Положення про облікову політику бюджетної установи.

Бюджетна установа мусить обов’язково погодити зміни облікової політики з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня як контролюючого органу, до сфери управління якого ця установа належить. Керуючись нормами бюджетного законодавства, за погодженням бюджетній установі необхідно звернутися саме до головного розпорядника бюджетних коштів. А він, в свою чергу, має подбати, аби в його мережі було дотримано єдиних підходів до облікової політики.

Кожен практикуючий бухгалтер, який працює у бюджетній сфері, погодиться з В.І. Янчуком, який зазначає, що найголовнішими критеріями практичної сторони обліку ми вважаємо врахування всіх особливостей, подвійна уважність та постійний і якісний контроль за станом практичного ведення документів і облікового відображення сум згідно чинного законодавства, методичних норм та рекомендацій [9]. Особливої актуальності набирають ці слова в час таких серйозних трансформацій бухгалтерського обліку, які сьогодні мають місце у державному секторі.

Дослідження результатів реалізації Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки виявило невідповідності між текстом Стратегії та її виконанням.

Впровадження у дію єдиного плану рахунків відбулось лише у 2017 році, що автоматично робить неможливим своєчасне виконання наступного заходу – створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу виконання бюджетів у режимі реального часу на базі єдиного плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та відповідно до бюджетної класифікації, у визначений термін 2008-2015 роки.

Для виправлення ситуації, яка склалась, 28 листопада 2016 року Міністерство фінансів України наказом № 1038 затвердило “План заходів щодо модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2016-2018 роки” [6], яким передбачено:

I. Запровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі;

II. Створення системи подання електронної звітності розпорядниками бюджетних коштів і державними цільовими фондами, складеної згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі;

III. Консолідація фінансової звітності, складеної згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі;

IV. Адаптація облікової системи АС “Є-Казна” до Плану рахунків та внутрішньої платіжної системи Казначейства;

V. Адаптація та запровадження Плану рахунків в обліковій системі Казначейства.

На сьогоднішній день на виконання зазначеного Плану заходів щодо модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2016-2018 роки, установам надіслані для використання в роботі Рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку доходів та витрат з кодами бюджетної класифікації.

Висновки. Розвиток процесів економічної інтеграції України, створення вільних економічних зон, міжнародних об'єднань і спільних підприємств викликало необхідність модернізації бухгалтерського обліку в бюджетних установах відповідно до вимог міжнародних стандартів.

У рамках Стратегії на основі Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі розроблено Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, План рахунків бухгалтерського обліку та Порядок його застосування. Завершення модернізації планувалось на 2015 р. Станом на сьогоднішній день програма модернізації не завершена через невирішені численні питання, серед яких – методика переходу установ на облік за НП(С)БОДС, розробка відповідного програмного забезпечення та ін.

Реформування системи обліку сприятиме прозорості управління державними фінансами; удосконаленню системи фінансового контролю та ефективному використанню фінансових ресурсів; впровадженню національних стандартів бухгалтерського обліку та звітності на основі загальноприйнятих міжнародних стандартів; підвищенню статусу та ролі обліково-економічного персоналу.

На жаль, у практикуючих бухгалтерів залишається багато питань, на які складно знайти відповіді, а іноді і взагалі неможливо. Тому будемо чекати подальших роз'яснень, рекомендацій та вказівок МФУ.

Список використаних джерел

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: постанова Кабінету міністрів України від 16.01.2007 р. № 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

2. Дорошенко О. О. Трансформація структури балансу бюджетних установ у контексті модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі / О.О. Дорошенко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2016. – Вип. 88(2). – С. 272-279. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

3. Кладницька Т.А., Основні напрямки реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності у бюджетній сфері / Кладницька Т.А., // Економічні науки, Вісник Хмельницького національного університету – 2009. – №о 6, с.157-159 – [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua>.

4. Ловінська Л. Г. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі за економічним змістом у контексті запровадження нового плану рахунків / Л. Г. Ловінська // Фінанси України. – 2016. – №1– С.99-115.

5. Метелиця В.М. Проблемні питання модернізації обліку в державному секторі України [Електронний ресурс] / В.М. Метелиця // Облік і фінанси АПК. – 2009. – №4. – Режим доступу: <http://www.magazine.faaf.org.ua>.

6. Фаріон А. Основні існуючі протиріччя поняття щодо суб'єктного складу державного сектора України в контексті модернізації системи бухгалтерського обліку / А. Фаріон // Галицький економічний вісник. – 2012. – №6(39). – С. 103-112.

7. Хорунжак Н. М. Проблеми та передумови уніфікації обліку в бюджетній сфері / Н. М. Хорунжак // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 152-156.

8. Шара Є. Ю. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях : навч. посіб. / Є. Ю. Шара, О. М. Андрієнко, Л. І. Жидєєва. – Київ : Центр учбової л-ри, 2011. – 440 с.

9. Янчук В.І. Практичні аспекти переоцінки основних фондів Бюджетних установ / В.І. Янчук, Н.М. Андрєєва. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econjournal.vsau.org>.

10. Янчук Г.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах / Г.В. Янчук, І.О. Постоюк. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com>.

11. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2013 № 1203 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

12. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ Міністерства фінансів України 29 грудня 2015 року № 1219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

13. План заходів щодо модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2016-2018 роки: наказ Міністерства фінансів України від 28 листопада 2016 року №1038 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buhgalter.com.ua>.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Stratehiya modernizatsiyi systemy bukhgalterskoho obliku v derzhavnomu sektori na 2007-2015 roky: postanova Kabinetu ministriv Ukrayiny vid 16.01.2007 r. № 34 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.minfin.gov.ua>.

2. Doroshenko O. O. Transformatsiya struktury balansu byudzhethnykh ustanov u konteksti modernizatsiyi systemy bukhgalterskoho obliku v derzhavnomu sektori / O.O. Doroshenko // Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu sadivnytstva. – 2016. – Vyp. 88 (2). – S. 272-279. – Rezhym dostupu: <http://nbuv.gov.ua>.

3. Kladnits'ka T.A., Osnovni napryamky Reformuvannya systemy bukhgalters'koho obliku ta Finansovoyi zvitnosti u byudzhethniy sfere / Kladnits'ka T.A., // Ekonomichni nauky, Visnyk Khmelnytskoho natsional'noho universytetu - 2009. – №о 6, с.157-159 – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.nbuu.gov.ua/>.

4. Lovins'ka L. H. Klasyfikatsiya rakhunkiv bukhholderskoho obliku v derzhavnomu sektori za ekonomichnim zmistom u konteksti zaprovadzhennya novoho planu rakhunkiv / L. H. Lovins'ka // *Finansy Ukrainy*. – 2016. – №1 – S.99-115.

5. Metelytsya V.M. Problemni pytannya modernizatsiyi obliku v derzhavnomu sektori Ukrainy [Elektronnyy resurs] / V.M. Metelytsya // *Oblik i finansy APK*. – 2009. – №4. – Rezhym dostupu: <http://www.magazine.faaf.org.ua>.

6. Farion A. Osnovni isnyuyuchi protirichchya Ponyattya odnosytelno sub'yektnoho skladu derzhavnogo sektora Ukrainy v konteksti modernizatsiyi systemy bukhholders'koho obliku / A. Farion // *Halyts'kyy ekonomichnyy visnyk*. – 2012. – №6 (39). – S. 103-112.

7. Khorunzhak N. M. Problemy ta peredumovy unifikatsiyi obliku v byudzhethnyy sfere / N. M. Khorunzhak // *Halyts'kyy ekonomichnyy visnyk*. – 2009. – № 2. – S. 152-156.

8. Shara YE. YU. Bukholdersky oblik u byudzhethnykh ustanovakh y orhanizatsiyakh: navch. posib. / YE. YU. Shara, O. M. Andriyenko, L. I. Zhidyeyeva. – Kyiv: Tsentru uchbovoyi l-ry, 2011. – 440 s.

9. Yanchuk V.I. Praktychni aspekty pereotsinki osnovnykh FONDIV byudzhethnykh ustanov / V.I. Yanchuk, N.M. Andryeyeva. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://econjournal.vsau.org>.

10. Yanchuk H.V. Orhanizatsiya bukhholderskoho obliku v byudzhethnykh ustanovakh / H.V. Yanchuk, I.O. Postoyuk. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.rusnauka.com>.

11. Plan rakhunkiv bukhholders'koho obliku v derzhavnomu sektori: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31.12.2013 № 1203 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

12. Poryadok Zastosuvannya Planu rakhunkiv bukhholderskoho obliku v derzhavnomu sektori: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy 29 hrudnya 2015 roku № 1219 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

13. Plan zakhodiv z modernizatsiyi systemy bukhholderskoho obliku v derzhavnomu sektori na 2016-2018 roky: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28 lystopada 2016 roku №1038 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://buhgalter.com.ua>.

ANNOTATION

MODERNISATION OF ACCOUNTING IN PUBLIC SECTOR: PROBLEMS OF TRANSITION PERIOD

KYTAICHUK Tatiana,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of
Accounting and Taxation in the Fields of the Economy,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

In the article the problems of implementation of the accounting system in public sector since January 1, 2017 are studied. The results of implementation of the Strategy of modernization of the accounting system in public sector of Ukraine for 2007-2015 were assessed. Innovations in the legislation aimed at bringing the accounting in the national sector to international standards were analyzed. The structure of the Plan of accounts which was enacted on 1 of January 2017, and features of its application were considered. Critical analysis of the provisions of the Plan of Accounts for the national sector was made.

Advantages, disadvantages and challenges of modernization and adaptation of accounting and reporting in the national sector to international standards were analyzed. Approaches that should be used in the accounting practice of domestic public sector in order to optimize the accounting policies of budgetary institutions were recommended.

Keywords: accounting, national accounting standards in the public sector, the public sector, chart of accounts, analytical accounts, accounting policies.

Tabl. 2. Lit. 13.

АННОТАЦИЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В ГОСУДАРСТВЕННОМ СЕКТОРЕ: ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕХОДНОГО ПЕРИОДА

КИТАЙЧУК Татьяна Геннадиевна,
кандидат экономических наук, доцент
кафедры учёта и налогообложения в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет (г. Винница)

В статье исследованы проблемы внедрения системы бухгалтерского учёта в государственном секторе с 1 января 2017 года. Исследованы результаты реализации Стратегии модернизации системы бухгалтерского учёта в государственном секторе Украины на 2007-2015 годы. Осуществлён анализ инноваций в законодательстве, направленных на приведение бухгалтерского учёта в государственном секторе к международными стандартами. Рассмотрена структура Плана счетов, который введен в действие 1 января 2017 года, и особенности его применения. Проведен критический анализ положений Плана счетов бухгалтерского учёта в государственном секторе. Проанализированы преимущества, недостатки и трудности модернизации и адаптации системы бухгалтерского учёта и отчётности в государственном секторе к требованиям международных стандартов. Рекомендовано подходы, которые целесообразно применить в учётной практике отечественных субъектов государственного сектора, для оптимизации учётной политики бюджетных учреждений.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, национальные стандарты бухгалтерского учёта в государственном секторе, государственный сектор, план счетов, аналитические счета, учётная политика.

Табл. 2. Лит. 13

Інформація про автора

КИТАЙЧУК Тетяна Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008 м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

КУТАІСНУК Tatiana – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation in the Fields of the Economy, Vinnitsa National Agrarian University (21008 Vinnitsa, Soniachna Str., 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

КИТАЙЧУК Татьяна Геннадиевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008 г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: tanya19782@yandex.ru).

